

Czy Thomas Piketty ma rację?

Książka Thomasa Piketty'ego „Kapitał w XXI wieku” w ubiegłym roku została ekonomicznym szlagierem. Wśród jej czytelników znaleźli się papież Franciszek, Bill Gates, szefowa Międzynarodowego Funduszu Walutowego Christine Lagarde, prezydent USA Barack Obama i grono jego doradców. Kim jest Thomas Piketty? Czy jego książka to XXI-wieczny odpowiednik „Kapitału” Marksa? I skąd taka popularność książki ekonomicznej? Nurt w ekonomii krytykujący neoliberalne dogmaty to nic nowego. Od lat robi to Joseph E. Stiglitz.

Francuz Thomas Piketty to uznany ekonomista, ale także swoisty celebryta, syn lewicowych rewolucjonistów 1968 roku, który stworzył słynną już formułę $r > g$, gdzie „r” to zysk z zainwestowanego kapitału, a „g” – wzrost gospodarki światowej. Tak więc według niego zysk z zainwestowania posiadanego kapitału jest wyższy niż wzrost gospodarczy. To oznacza określone skutki dla gospodarki i społeczeństwa, ponieważ zgromadzenie pokaźnych oszczędności będzie możliwe jedynie przez dziedziczenie albo wżenienie się w bogatą rodzinę. I że „amerykański sen”, czyli przejście drogi od pacybuta do milionera, w ogóle nie będzie możliwe. Na ponad 600 stronach Piketty udowadnia, że w początkach kapitalizmu nierówności w dochodach między najbogatszymi i najbiedniejszymi stale rosły. Dopiero od początku XX wieku do końca lat 70. na skutek anomalii w postaci dwóch wojen światowych, potężnego kryzysu, którego świat doświadczył w dwudziestoleciu międzywojennym, a potem recesji, nastąpiło uszczuplenie wielu majątków. Przyczyniły się do tego działania rządów, które mocniej zaangażowały się w gospodarkę, zwiększyły redystrybucję dochodów, pomagały najbiedniejszym, zarówno w ramach państw narodowych, jak i na arenie międzynarodowej. Piketty uważa, że narastająca nierówność jest problemem o wymiarze politycznym i konfliktogennym.

Michał Miłośz

Cały artykuł w najnowszym numerze "TS" (50/2015)

fot. By Sue Gardner [CC BY-SA 3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0>)], via Wikimedia Commons